



A jelölt kódszáma:

**Državni izpitni center**



P 2 0 1 A 1 0 3 1 1

TAVASZI VIZSGAIDŐSZAK

# MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

1. feladatlap

Nem művészi szöveg elemzése

**2020. június 1., hétfő / 60 perc**

*Engedélyezett segédeszközök:*

*A jelölt golyóstollat vagy töltőtollat hoz magával.*

*A feladatlaphoz két értékelőlap is mellékelve van.*

*A nem művészi szöveget tartalmazó perforált lapot a jelölt ki is tépheti.*

**SZAKMAI ÉRETTSÉGI VIZSGA**

## ÚTMUTATÓ A JELÖLTNEK

**Figyelmesen olvassa el ezt az útmutatót!**

**Ne lapozzon, és ne kezdjen a feladatok megoldásába, amíg azt a felügyelő tanár nem engedélyezi!**

Ragassza vagy írja be kódszámát az erre kijelölt helyre ezen az oldalon és az értékelőlapon!

A feladatlap 25 feladatot tartalmaz, és összesen 60 pont érhető el. A feladatlapban a feladatok mellett feltüntettük a lehetséges pontszámot is.

A megoldásokat írja olvashatóan, a nyelvtani és a helyesírási szabályoknak megfelelően, írott betűvel az erre kijelölt helyre! Csak golyóstollat vagy töltőtollat használhat. A feleletválasztós feladatoknál – ha a feladat utasítása nem kívánja másképp – csak egy betűjelet karikázzon be! Az esetleges rossz megoldást húzza át, majd válaszát írja le újra! Az olvashatatlan megoldásokat és a zavaros javításokat 0 ponttal értékeljük.

Bízzon önmagában és képességeiben! Eredményes munkát kívánunk.

*A feladatlap terjedelme 12 oldal, ebből 3 üres.*





## Melléklet az 1. feladatlaphoz

### EGEK URA – A DRÓN

1. Már nincs esküvő és filmforgatás drónok nélkül, de a zümmögő gépmadarak a szórakoztatásnál sokkal többre hivatottak. Megmenthetik az erdőket, az elefántokat, és lesz olyan típus, amit a katasztrófák éhező áldozatai meg is ehetnek.

#### 2. Pilóta nélkül

Pilóta nélküli repülőgépek már az 1960-as években léteztek, de a *drón* csak mostanában terjedt el. (Angol szó, jelentése 'zümmögés; hereméh'.) Eleinte katonai célra alkalmazták őket. Ma a néhány grammos változattól a kisebb repülőgép méretűig bármilyen típus megtalálható, a távirányítással működők mellett megjelentek a robotrepülő is. A fegyverrel felszerelt drónok már több tízezer ember halálát okozták.

#### 3.1 Ikaroszok kora

Dubajban bevezették a dróntaxit. Az Amazon már kézbesített drónnal csomagot. Mások olyan robotrepülővel küldenének élelmiszert a háborús és a katasztrófaövezetekben rekedteknek, amelynek a prototípusa fából készült – tehát főzéshez, fűtéshez felhasználható –, később pedig már ehető anyagokból gyártanák a szárnyakat.

- 3.2 A drónokat bevetették a környezetvédelemben is. Szumátra szigetén pl. A földművesek kiterjesztették ültetvényeiket az elefántok élőhelyére, és sokszor megölik a terményeiket elpusztító állatokat. Ezért egy természetvédő szervezet drónokkal figyeli az elefántokat, és ha a gazdák földjeire tévednek, elhajtják őket. Japán tudósai apró, ragacsos anyaggal bevont drónokkal pótolnák a kihalófélben lévő méheket. Olyan programon dolgoznak, amely felismeri a beporzásra váró virágokat. A rotterdami kikötőben pedig napelemes dróncápák gyűjtik össze a vízbe dobott szemetet.

- 3.3 A távirányítós repülőeknek nem mindenhol örülnek. A kambodzsai fővárosból azután tiltották ki a drónokat, hogy egy német turista levideózta a király anyját torna közben. Egy virginiai nő éppen a puskáját pucolta a tornácon, amikor egy drón átrepült a birtoka felett. Arra gyanakodott, hogy a szomszédjában élő hírességet próbálják lesifotósok lefényképezni, ezért szilánkokra lőtte a gépet.

#### 4.1 A komoly gépekhez jogosítvány kell

Magyarországon nyár közepére várható az a miniszteri rendelet, amely a biztonságos drónozás szabályait garantálja majd. A közúti közlekedéshez hasonlóan pl. meghatározza, hogy a reptetés során kinek van elsőbbsége a levegőben. A két kilónál könnyebb, ötven méternél alacsonyabban repülő gépek vezetéséhez elég, ha valaki elsajátítja a légiközlekedési hatóság honlapján elérhető oktatóanyagot. A nehezebb, komolyabb drónoknál viszont már szigorúbbak a feltételek: egy tanfolyamot is el kell végezni, és a légtér használatához is engedély szükséges.

- 4.2 Az érintettek hozzájárulása nélkül a drón másokhoz, mások járművéhez vagy magánterületéhez csak harminc méterig közelíthet. Ennek ellenére egyre többször fordulhat elő, hogy valaki drónnal beles az ablakunkon, vagy levideózza, ahogy pl. meztelenül napozunk a kertben. Ezek mindenképpen megsértik a személyiségi jogokat, de – mivel a drón csak egy eszköz – perelni csak akkor tudunk, ha be tudjuk azonosítani a vezetőt. A drónt pedig ilyenkor sem löhetjük le, mert az jogsértő lenne, és akár bűncselekménynek is számíthatna.

#### 5. Néhány év múlva már személydrónnal repülhetsz munkába

Az összehajtható szárnyakkal felszerelt kétszemélyes személydrón ára kb. 54 millió forint lesz, vagyis annyiba kerül, mint egy Cessna. Cserébe a létező összes biztonsági funkcióval ellátták. A drón akkor is képes a levegőben maradni, ha a propellerek közül több is meghibásodik, emellett tartalék aksival és tartalék fedélzeti számítógéppel is ellátták, végszükség esetére pedig egy ejtőernyő is van benne, ami képes épségben letenni az egész vasat. A baj csak az, hogy a szabályozás miatt viszont még évekig kell várni, mire tényleg a garázsod előtt landolhatsz egy ilyennel.

(<http://player.hu/tech-3/workhorse-surefly-szemelydron/>  
2017. 07. 01)



# Üres oldal



**Figyelmesen olvassa el a mellékelt szöveget, majd oldja meg az alábbi feladatokat!**

1. Melyik stílusréteg jegyei vannak túlsúlyban a szövegben? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A tudományos-szakmai
- B publicisztikai
- C hivatalos
- D társalgási

(1 pont)

2. Írjon ki a szövegből két példát a kiválasztott stílusréteg két jegyére!

Példa 1 \_\_\_\_\_

Példa 2 \_\_\_\_\_

(2 pont)

3. Melyik állítás **nem igaz** a szöveg címére vonatkozóan? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A Mondatszerű.
- B Szókapcsolatszerű.
- C Rámutat a témára, és felkelti az érdeklődést.
- D A globális kohézió eszköze.

(1 pont)

4. Értelmezze a címet!

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

(1 pont)

5. Fogalmazza meg a szöveg célját!

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

(2 pont)

6. Sorolja fel a 3.1 és a 3.2 rész alapján, mire használták már fel eddig a drónt!

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

(2 pont)



7. Igazak (I) vagy hamisak (H) a szövegre vonatkozó állítások? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

A drónokat napjainkban leginkább a hadseregben hasznosítják.	I	H
A drónok képesek behatolni a privát szféránkba is.	I	H
Olyan drónok is léteznek már, amelyeknek az alkatrészei elfogyaszthatók.	I	H
Mindenfajta drón vezetéséhez tanfolyamot kell végezni.	I	H

(4 pont)

8. Egy-egy tagmondat hozzáírásával fejezze be a szöveg ismeretében az alábbi mondatokat!

Amikor egy virginiai nő észrevett egy drónt, \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_ (3.3 rész)

Ha a drón propellere meghibásodik, \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_ (5. rész)  
 (2 pont)

9. Fogalmazza meg a *lesifotós* szó jelentését (3.3 rész)!

\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 (1 pont)

10. Írja ki a 3.1 és a 3.2 részből a megadott jelentéseknek megfelelő szavakat vagy szerkezeteket!

Egy gyártmány mintapéldánya: \_\_\_\_\_

Terület, amely pl. növények, állatok létfeltételeit biztosítja: \_\_\_\_\_

Visszaszoruló, már mutatja a pusztulás jeleit: \_\_\_\_\_

(3 pont)

11. Írja le, milyen körülmények uralkodnak egy katasztrófaövezetben! Legalább három dolgot említsen!

\_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 \_\_\_\_\_  
 (1 pont)



12. Elemezze alaktanilag az alábbi szóalakot! (T = szótő, K = képző, J = jel, R = rag)

T U D Ó S O K T Ó L

(2 pont)

13. Írja ki az 1. rész első mondatából a főneveket!

---

---

---

---

---

(2 pont)

14. Melyik két állítás igaz a 13. feladatban kiírt főnevekre vonatkozóan? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A Két főnév vegyes hangrendű.  
B Három főnév többes számú a mondatban.  
C Két főnév összetett szó, a többi pedig egyszerű.  
D A főnevek között két képzett szó van.

(2 pont)

15. Húzza alá az alábbi mondatban a fokozott mellékneveket, majd egészítse ki értelemszerűen a rájuk vonatkozó állítást!

Több cikkben is olvashattuk, hogy a nehezebb drónok esetében már szigorúbbak a feltételek.

Állítás: Mindegyik melléknév \_\_\_\_\_ fokú, ezt a \_\_\_\_\_ toldalék mutatja.

(2 pont)

16. Írja ki a 3.1 rész első két mondatából az igéket!

---

---

(1 pont)

17. Egészítse ki a következő mondatokat a 16. feladatban kiírt igék megfelelő alakjával!

Ne \_\_\_\_\_ nálunk az üzletek a szombati nyitvatartást!

Jó lenne, ha a postás mindig pontosan \_\_\_\_\_ a leveleket.

(2 pont)



18. Írja be a táblázatba a hiányzó részeket az 5. rész első mondata alapján!

A szövegbeli szó	Szófaja	Mondatrész értéke
felszerelt		
	határozott névelő	/
lesz		a névszói-igei állítmány igei része

(4 pont)

19. Állapítsa meg mindkét összetett mondat fajtáját! Húzza alá a megfelelő szót!

Magyarországon hamarosan várható az a miniszteri rendelet, amely a biztonságos drónozás szabályait garantálja.

ALÁRENDELŐ      MELLÉRENDELŐ

Már nincs filmforgatás drónok nélkül, de a zümmögő gépmadarak a szórakoztatásnál sokkal többre hivatottak.

ALÁRENDELŐ      MELLÉRENDELŐ

(1 pont)

20. Alakítsa át a 19. feladat első mondatát egyszerű mondattá!

---



---

(2 pont)

21. Milyen kapcsolat van a 4.2 rész megadott mondatai között? Írja a táblázatba a megfelelő válaszokat!

Mondatok	Kapcsolat
az 1. és a 2. mondat között	
a 2. és a 3. mondat között	

(2 pont)

22. Mi a szövegbeli jelentése a *híresség* szónak (3.3)? Karikázza be a megfelelő betűjelet!

- A a médiában megjelenő friss hír  
 B a király anyja  
 C közismert személy  
 D valakinek vagy valaminek az ismert volta

(1 pont)





23. Írja be a táblázatba értelemszerűen a hiányzó adatokat!

- A részleges hasonulás
- B teljes hasonulás
- C összeolvadás
- D rövidülés

A szó	A benne érvényesülő mássalhangzótörvény betűjele	A szó kiejtése
fővárosból		
próbálják		
szomszédjában		

(3 pont)

24. Javítsa ki a következő szöveg helyesírási és nyelvhasználatbeli hibáit!

Daidolosz és fia, Ikarosz elhatározták, hogy madártollakból viasszal és mézzel szárnyakat készítenek és a tengert átszelve Krétáról Szicíliába repülnek. Utközben azonban Ikarosz túl közel került a naphoz, és mivel annak melege megolvasztotta a szárnyakat összetartó viaszt, a fiú lezuhant, és a tengerben veszett.

(4 pont)

25. Írjon vitaindítót az iskolai kerekasztal-beszélgetésre kb. 120 szóban az alábbi témában! Használja fel az alábbi szöveget is!

Ember és gép a jövőben

A vezető nélküli járművek kifejlesztése, tesztelése gőzerővel folyik világszerte. Az ehhez szükséges technológiák egy része egyenként már most is sok modellben elérhető: egyes járművek képesek távolságot tartani az előttük haladó másik autótól, követik a sávot, illetve képesek önállóan leparkolni is.

Közben egyesek aggályokat fogalmazznak meg, az FBI pl. nemrég arra figyelmeztetett, hogy a vezető nélküli autók halálos fegyverekké is válhatnak...

(Forrás: <http://businesscommunications.hu/2014/07/31/vezeto-nelkuli-autok-tesztelesi-kezdodik-angliaban/>)

---

---

---

---

---

---

---

---





P 2 0 1 A 1 0 3 1 1 1 1

# Üres oldal



# Üres oldal